

ЗАКОН

о иновационој делатности

"Службени гласник РС", број 129 од 28. децембра 2021.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређују се циљеви и организација примене научних сазнања, техничких и технолошких знања и проналазаштва у функцији унапређења производа, процеса и услуга као покретача развоја Републике Србије, а посебно:

- 1) субјекти националног иновационог система;
- 2) организација и надлежности Фонда за иновациону делатност;
- 3) финансирање иновационе делатности и економске подстицајне мере;
- 4) регистар субјеката националног иновационог система.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) национални иновациони систем јесте скуп организација, институција, субјеката националног иновационог система и њихових веза у функцији развоја иновационе делатности у Републици Србији;
- 2) иновациона делатност подразумева развојне активности које се предузимају ради стварања нових производа, технологија, процеса и услуга или значајне измене постојећих, а у складу са потребама тржишта;
- 3) иновација јесте примена новог или значајно побољшаног производа, процеса или услуге са циљем стварања нове додате вредности, и као таква може бити иновација производа, иновација процеса, иновација организације или маркетиншка иновација;
- 4) иновација производа означава примену новог или значајно побољшаног производа, који је нов за односно правно или физичко лице (не мора бити нов за тржиште), а није промена естетске природе или искључиво продаја иновираних производа које је произвело и развило друго правно лице;
- 5) иновација процеса означава примену новог или значајно побољшаног начина производње или испоруке (укључујући значајне промене у техници, опреми или софтверу, али не искључиво организационе и менаџерске промене) који је нов или унапређен за посматрано правно или физичко лице, без обзира ко је развио;

- 6) иновација организације означава примену нових или знатних промена у структури или методама управљања, с намером да се у односном субјекту побољша коришћење знања, квалитет производа или услуга, или повећа ефикасност пословних токова;
- 7) маркетиншка иновација означава примену нове маркетиншке методе, укључујући значајне промене у дизајну производа, паковању, пласману и промоцији производа и наплаћивању производа;
- 8) иновациони пројекат јесте скуп активности којима се иновација развија, односно пласира на тржиште или у употребу;
- 9) субјекат националног иновационог система јесте иновативни субјекат, субјекат иновационе инфраструктуре, као и инвеститор у иновациону делатност;
- 10) иновативни субјекат је привредно друштво, друго правно лице, део правног лица, предузетник, физичко лице или скуп физичких лица („стартап тим“) који развија иновације, односно пласира своје или туђе иновације на тржиште или у употребу;
- 11) субјекти иновационе инфраструктуре су правна лица која иновативним субјектима пружају стручну, административну, логистичку и другу подршку да своју иновацију развију, ставе у употребу и пласирају на тржиште, а чија је кључна улога стварање окружења за сарадњу науке и привреде;
- 12) инвеститор у иновациону делатност је правно или физичко лице које улаже финансијска средства у иновативне субјекте и/или у субјекте иновационе инфраструктуре;
- 13) пословни анђео је инвеститор у иновациону делатност који у стартапу улаже финансијска средства.

Иновационе политике

Члан 3.

Иновационе политике обухватају постављање циљева и обезбеђење системских услова за стварање, развој и примену иновација.

Иновационе политике су садржане у документима јавне политике које утврђује Влада у складу са законом који уређује плански систем Републике Србије.

Документе јавне политике из става 2. овог члана Влади предлаже Министарство надлежно за научноистраживачку делатност, технолошки развој и иновациони систем (у даљем тексту: Министарство).

Члан 4.

Иновационе политике спроводе се путем програма подршке и подстицајних мера намењених иновативним субјектима и субјектима иновационе инфраструктуре, као и на друге начине у складу са овим законом.

У складу са приоритетима дефинисаним у иновационим политикама, надлежно Министарство обезбеђује услове и прати реализацију истих, а по потреби предлаже Влади мере за отклањање уочених проблема.

Члан 5.

У обављању иновационе делатности, као и коришћењу програма подршке и подстицајних мера, приватни и јавни сектор су равноправни.

II. МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО ЗА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ, ТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ И ИНОВАЦИОНИ СИСТЕМ

Члан 6.

Министарство је одговорно за утврђивање и реализацију иновационих политика, подстицање развоја иновационе делатности, трансфера знања и технологија у привреду, као и за развој и унапређење националног иновационог система у Републици Србији.

Члан 7.

Министарство:

- 1) сарађује са другим органима државне управе с циљем подстицања развоја укупних иновационих капацитета у Републици Србији;
- 2) предлаже Влади документе јавне политике у области иновационе делатности и програме подршке иновативним субјектима и субјектима иновационе инфраструктуре;
- 3) прати реализацију постојећих активности у националном иновационом систему и предлаже програме у складу са развојним потенцијалом Републике Србије;
- 4) доноси акт о начину реализације и финансирања циљаних програма подршке, акт о условима конкурисања, критеријумима за избор реализатора и условима под којима се циљани програми подршке реализују и финансирају, врши расподелу средстава буџета Републике Србије за њихово финансирање и контролише њихово наменско трошење, реализује јавне позиве за финансирање иновативних субјеката и субјеката иновационе инфраструктуре, у складу са законом;
- 5) остварује међународну сарадњу и стара се о укључивању субјеката националног иновационог система у европски и међународни иновациони простор, у складу са законом;
- 6) подноси Влади најмање једном годишње извештај о стању и резултатима иновационе делатности у Републици Србији;

7) доставља податке Националном савету за науку и технолошки развој за израду годишњег извештаја о стању у науци и технолошком развоју;

8) даје сагласност на годишњи програм рада Фонда за иновациону делатност и научно-технолошких паркова као корисника субвенција и координише усклађеност програма рада са предвиђеним документима јавних политика из надлежности Министарства.

Члан 8.

Министар надлежан за научноистраживачку делатност, технолошки развој и иновациони систем (у даљем тексту: министар) може образовати посебна тела за праћење и подстицање иновационе делатности у посебним областима и привредним гранама, ради координације рада, остваривања заједничких интереса, као и набавке и коришћења неопходне опреме и простора.

Министар образује Мрежу научно-технолошких паркова као саветодавно тело које има за циљ да прати и координише рад научно-технолошких паркова и да врши процену потреба за оснивањем нових научно-технолошких паркова, поштујући начело равномерног регионалног развоја.

III. ФОНД ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ

Члан 9.

Фонд за иновациону делатност обавља послове подстицања и финансирања развоја иновационе делатности.

Фонд за иновациону делатност има својство правног лица и уписан је у регистар привредних субјеката.

Седиште Фонда за иновациону делатност је у Београду.

Послове из става 1. овог члана Фонд за иновациону делатност не обавља са циљем стицања добити, већ развоја иновационе делатности.

Послови Фонда за иновациону делатност

Члан 10.

Фонд за иновациону делатност обавља стручне и развојне послове у области спровођења иновационих политика, а нарочито:

- 1) обезбеђивање и управљање финансијским средствима из националних, међународних и других извора у циљу спровођења иновационих политика;
- 2) утврђивање и спровођење програма подршке ради подстицања иновационе делатности у приватном и јавном сектору;
- 3) подстицање, успостављање и остваривање сарадње са међународним и домаћим финансијским институцијама и другим правним и физичким лицима, у складу са иновационим политикама и другим стратешким документима, као и закљученим међународним уговорима за намене утврђене овим законом;

- 4) подстицање развоја капацитета субјеката националног иновационог система;
- 5) подстицање јавно-приватних улагања у сврху спровођења иновационих политика;
- 6) вођење регистра субјеката националног иновационог система;
- 7) друге послове у складу са овим законом и општим актима Фонда за иновациону делатност.

Фонд за иновациону делатност у обављању својих послова примењује принципе објективности и одговорности, међународно признате стандарде добре праксе и јавности у раду и доношењу одлука.

Приликом обављања послова из става 1. овог члана Фонд за иновациону делатност може од субјеката националног иновационог система захтевати достављање одговарајућих података и информација.

Члан 11.

За реализацију послова Фонд за иновациону делатност доноси годишњи програм рада и финансијски план за његово спровођење, које усваја Управни одбор.

Министарство даје сагласност на годишњи програм рада из става 1. овог члана.

Фонд за иновациону делатност доставља Министарству извештај о остваривању програма рада за протеклу годину, најкасније до 31. марта текуће године.

Приходи Фонда за иновациону делатност

Члан 12.

Приходи Фонда за иновациону делатност остварују се из:

- 1) средстава буџета Републике Србије;
- 2) донација, прилога, поклона и помоћи;
- 3) средстава остварених по основу реализације иновације чији је развој финансирао Фонд за иновациону делатност;
- 4) средстава остварених по основу продаје свог удела у власништву привредног друштва, алтернативног инвестиционог фонда и других организација стечених улагањем Фонда за иновациону делатност у развој иновација;
- 5) прихода остварених на основу међународне билатералне и мултилатералне сарадње на програмима, пројектима и другим активностима у области иновационе делатности;
- 6) прихода које оствари обављањем послова из своје надлежности;

7) других извора, у складу са законом.

Средства Фонда за иновациону делатност

Члан 13.

Средства Фонда за иновациону делатност користе се за:

- 1) пружање подршке и подстицаја субјектима националног иновационог система;
- 2) пружање подршке и подстицаја за реализацију заједничких иновационих пројеката од стране привредних друштава и научноистраживачких организација;
- 3) улагање у привредна друштва, алтернативне инвестиционе фондове и друге организације, у циљу развоја иновација;
- 4) остваривање циљева Фонда за иновациону делатност.

Фонд за иновациону делатност може учествовати и у суфинансирању програма, пројеката и других активности за намене из става 1. овог члана, ако их организују и финансирају међународне организације, финансијске институције и тела или друга страна и домаћа правна и физичка лица.

Органи Фонда за иновациону делатност

Члан 14.

Органи Фонда за иновациону делатност су: Управни одбор, Директор и Надзорни одбор.

Чланове Управног и Надзорног одбора именује и разрешава Влада.

Управни одбор има пет чланова, од којих су три члана представници Владе, а два члана се именују на предлог Фонда за иновациону делатност, и то један из реда запослених у Фонду за иновациону делатност, а други представник Фонда за иновациону делатност је из реда стручњака из области иновационе делатности.

Председника Управног одбора именује Влада, на предлог министра, из реда чланова Управног одбора.

Заменика председника Управног одбора именује Влада из реда чланова Управног одбора предложених од стране Фонда за иновациону делатност.

Надзорни одбор има три члана, од којих су два члана представници Владе, а један члан се именује на предлог Фонда за иновациону делатност.

Председника Надзорног одбора именује Влада из реда чланова, на предлог министра.

Директора Фонда за иновациону делатност, на предлог министра, а по прибављеном мишљењу Управног одбора, именује Влада.

Чланови Управног и Надзорног одбора, као и Директор Фонда за иновациону делатност, именују се на период од четири године, са могућношћу поновног именованња.

Чланови Управног одбора, Надзорног одбора и Директор Фонда за иновациону делатност, као и са њима повезана лица не могу се пријављивати нити учествовати у пројектима које финансира Фонд за иновациону делатност.

Појам повезаних лица из става 10. овог члана одређује се у складу са Законом о привредним друштвима.

Општи акти Фонда за иновациону делатност

Члан 15.

Фонд за иновациону делатност има статут и друге опште акте у складу са законом и статутом.

Статут доноси Управни одбор Фонда за иновациону делатност уз сагласност Владе.

Статутом Фонда за иновациону делатност уређује се: организација и начин пословања Фонда за иновациону делатност, начин предлагања представника запослених у органе Фонда за иновациону делатност, надлежност Управног одбора, Надзорног одбора и Директора Фонда за иновациону делатност, заступање и представљање Фонда за иновациону делатност, права, обавезе и одговорности запослених у Фонду за иновациону делатност, начин организовања послова и друга питања од значаја за рад и пословање Фонда за иновациону делатност.

IV. ИНОВАТИВНИ СУБЈЕКТИ

Врсте иновативних субјеката

Члан 16.

Иновативни субјекти могу бити:

- 1) центри носиоци иновационе делатности;
- 2) стартапи;
- 3) спинофови;
- 4) други иновативни субјекти.

Центри носиоци иновационе делатности

Члан 17.

Центри носиоци иновационе делатности су:

- 1) развојно-производни центар;
- 2) истраживачко-развојни центар;

- 3) иновациони центар;
- 4) центар за трансфер технологија.

Члан 18.

Развојно-производни центар је иновативни субјекат који ствара иновације, примењује нове технологије, врши пласман производа, услуга и технологија, заснованих на сопственом иноваторском раду и развоју.

Члан 19.

Истраживачко-развојни центар је иновативни субјекат у ком се обављају примењена и развојна истраживања, стварају иновације и врши пласирање нових знања и технологија, у сопствену производњу и услуге или у производњу и услуге других привредних субјеката.

Члан 20.

Иновациони центар је иновативни субјекат у ком се на оригинални и систематски начин примењују сопствени и туђи научни резултати и савремени технолошки процеси ради стварања иновација, развоја прототипа, нових производа, процеса и услуга или побољшања постојећих у одређеној области и истовремено врши трансфер знања и технологија у производњу и услуге других привредних субјеката.

Члан 21.

Центар за трансфер технологија је иновативни субјекат основан ради обављања послова трансфера знања и технологија из научно-истраживачког сектора у привреду.

Трансфер знања и технологија обухвата трагање за идејама и партнерима за процену и комерцијализацију иновација, подршку у вези са управљањем интелектуалном својином, као и подршку при пласману иновација на тржиште.

Стартапи

Члан 22.

Стартап (енгл. start-up) је новоосновано привредно друштво или предузетник који развија иновативни производ или услугу и који има потенцијал брзог и великог раста.

Спинофови

Члан 23.

Спиноф (енгл. spin-off) је стартап који је основало постојеће правно лице са циљем развоја и комерцијализације иновација.

Спиноф научноистраживачке организације јесте стартап основан са циљем развоја и комерцијализације иновација проистеклих из научноистраживачког рада.

Други иновативни субјекти

Члан 24.

Други иновативни субјекти могу бити правна и физичка лица која се баве иновационом делатношћу и који су уписани у регистар субјеката националног иновационог система.

V. СУБЈЕКТИ ИНОВАЦИОНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Члан 25.

Субјекти иновационе инфраструктуре могу бити организовани као:

- 1) организација подршке стартапима;
- 2) научно-технолошки парк;
- 3) други субјекти иновационе инфраструктуре.

Организација подршке стартапима

Члан 26.

Организација подршке стартапима је привредно друштво чија је претежна делатност спровођење програма подршке стартапима, као и стављање на располагање пословног простора, стручних, административних, техничких и других услуга стартапима, са циљем развоја иновационе делатности.

Права и обавезе корисника услуга и организација подршке стартапима уређују се међусобним уговором.

Сви субјекти који користе услуге организације подршке стартапима стичу статус корисника организације подршке стартапима.

Научно-технолошки парк

Члан 27.

Научно-технолошки парк је привредно друштво чији је циљ подстицање економског развоја кроз промоцију и развој иновационе делатности путем стимулације и управљања токовима знања и технологија између универзитета, научноистраживачких организација, привредних субјеката и тржишта, као и путем пружања подршке креирању и расту иновативних привредних субјеката.

Иновативни субјекти који користе услуге научно-технолошког парка стичу статус чланице научно-технолошког парка, којој научно-технолошки парк на једној или више локација обезбеђује просторне и инфраструктурне услове за рад и истовремено пружа друге услуге ради подизања нивоа високошколског, научноистраживачког, развојног, иновационог или производног рада.

Међусобна права и обавезе чланице и научно-технолошког парка уређују се уговором.

Члан 28.

Научно-технолошки парк пружа следеће услуге:

- 1) коришћења пословног простора, лабораторија и телекомуникационе инфраструктуре;
- 2) административне и књиговодствене услуге;
- 3) обука и тренинга;
- 4) подршке развоју иновативних производа и услуга, припрема и повезивање са потенцијалним инвеститорима, умрежавање и промовисање;
- 5) пословног и финансијског саветовања;
- 6) повезане с правима интелектуалне својине;
- 7) друге услуге са циљем пружања подршке развоју иновационе делатности.

Други субјекти иновационе инфраструктуре

Члан 29.

Други субјекти иновационе инфраструктуре су организације или правна лица која обезбеђују подршку за реализацију иновационе делатности и која су као таква уписана у регистар субјеката националног иновационог система.

Члан 30.

Република Србија, аутономна покрајина, јединице локалне самоуправе, привредна друштва, научноистраживачке и образовне организације, друга правна и физичка лица, у складу са законом, могу бити оснивачи или суоснивачи субјеката иновационе инфраструктуре.

VI. ПРАВА ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ НАСТАЛА КАО РЕЗУЛТАТ ИСТРАЖИВАЊА У АКРЕДИТОВАНОЈ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ

Члан 31.

На права интелектуалне својине која су настала као резултат истраживања у акредитованој научноистраживачкој организацији финансираној средствима из буџета Републике Србије примењује се закон који уређује систем науке и истраживања.

VII. ФИНАНСИРАЊЕ ИНОВАЦИОНЕ ДЕЛАТНОСТИ И ЕКОНОМСКЕ ПОДСТИЦАЈНЕ МЕРЕ

Финансирање иновационе делатности

Члан 32.

Ради остваривања циљева иновационих политика могу се користити средства буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе.

Члан 33.

Ради остваривања циљева иновационих политика, могу се користити средства међународних финансијских организација.

Економске подстицајне мере

Члан 34.

Надлежни органи Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, као и свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима, може, ради остваривања циљева иновационих политика, установити подстицајне мере за субјекте националног иновационог система.

Стимулативне процедуре и поступци

Члан 35.

Надлежни органи Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, као и сваки ималац јавног овлашћења може, у циљу развоја иновационе делатности, установити стимулативне процедуре и поступке који би се примењивали на субјекте националног иновационог система, у циљу олакшаног обављања иновационе делатности.

Програми подршке иновационој делатности

Члан 36.

Ради подршке развоју и промоције иновационе делатности Влада, на предлог органа државне управе, усваја програме подршке за наредну буџетску годину.

Циљани програми подршке

Члан 37.

Ради подршке субјектима иновационе инфраструктуре и/или иновативним субјектима у развоју иновативних производа и услуга, подстицаја примене и комерцијализације научноистраживачких резултата, подршке коришћењу савремених технологија и изградњи инфраструктуре иновативних субјеката, Влада, на предлог министра, усваја циљане програме подршке за наредну буџетску годину.

Начин реализације појединог програма иновационе делатности прописује министар.

Пројекти у оквиру циљаних програма

Члан 38.

Реализација програма из члана 37. овог закона врши се путем пројеката.

У случају када један пројекат реализује више организација, међусобним уговором одређују носиоца реализације пројекта.

Члан 39.

Министарство води јавно доступну евиденцију пројеката у оквиру циљаних програма.

По завршетку периода предвиђеног за реализацију пројеката у оквиру циљаних програма, у року од 30 дана, учесници на пројекту достављају Министарству извештај о постигнутим резултатима.

Члан 40.

Услове конкурисања и услове финансирања на пројектима у оквиру циљаних програма, као и поступак евиденције и презентацију садржаја и постигнутих резултата на пројектима у оквиру циљаних програма, прописује министар.

Члан 41.

Контролу наменског трошења средстава буџета Републике Србије и реализације пројеката у оквиру циљаних програма, Министарство врши у складу са уговором којим се одобрава суфинансирање иновационе делатности буџетским средствима, у складу са овим законом и законом којим се уређује буџетски систем.

VIII. РЕГИСТАР СУБЈЕКТА НАЦИОНАЛНОГ ИНОВАЦИОНОГ СИСТЕМА

Члан 42.

Фонд за иновациону делатност води регистар субјеката националног иновационог система, уз подршку службе Владе која је надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе.

Сврха вођења регистра из става 1. овог члана је вођење бројчане евиденције субјеката националног иновационог система, као и олакшан приступ финансирању иновационе делатности, економским подстицајним мерама и стимулативним процедурама и поступцима.

У регистар из става 1. овог члана уписују се подаци о иновативним субјектима, субјектима иновационе инфраструктуре и пословним анђелима.

У регистру из става 1. овог члана наводи се врста сваког уписаног субјекта националног иновационог система.

Фонд за иновациону делатност, уз претходну сагласност Министарства, прописује ближе услове, доступност, врсту, обим и начин објављивања, начин брисања и рокове чувања података, као и садржину обрасца за упис и брисање сваке врсте субјеката националног иновационог система у регистар из става 1. овог члана.

Субјекти националног иновационог система нису обавезни да се упишу у регистар из става 1. овог члана, осим субјеката из чл. 24. и 29. овог закона.

Приликом обављања послова вођења регистра, Фонд за иновациону делатност прикупља и обрађује податке о личности, у мери неопходној за вршење наведеног посла у складу са Законом о заштити података о личности.

IX. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ИНОВАЦИОНОЈ ДЕЛАТНОСТИ

Члан 43.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе подносе Министарству годишњи извештај о резултатима и стању иновационе делатности на својој територији, као и утрошку сопствених буџетских средстава за ту намену.

Садржај и рок за достављање годишњих извештаја из става 1. овог члана прописује министар.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 44.

Фонд за иновациону делатност, основан Законом о иновационој делатности („Службени гласник РС”, бр. 110/05, 18/20 и 55/13), наставља да ради у складу са овим законом.

Фонд за иновациону делатност ће ускладити организацију, начин рада, статут као и друге опште акте у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Сви уговори које је Фонд за иновациону делатност потписао до дана ступања на снагу овог закона остају на снази до истека рока на који су закључени.

Именовани чланови Управног одбора, Надзорног одбора и Директор настављају да обављају функцију до истека мандата.

Члан 45.

Фонд за иновациону делатност ће сва лица која су уписана у Регистар иновационе делатности уписати у Регистар субјеката националног иновационог система.

Приликом вршења уписа из става 1. овог члана пословно-технолошки инкубатори ће бити уписани као организације подршке стартапима.

Члан 46.

Министарство и Фонд за иновациону делатност усвојиће одговарајуће прописе најкасније до 31. децембра 2022. године.

Члан 47.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о иновационој делатности („Службени гласник РС”, бр. 110/05, 18/20 и 55/13), осим чл. 11. и 12, чија примена престаје даном успостављања регистра субјеката

националног иновационог система, а најкасније до 31. децембра 2022. године.

Даном престанка примене чл. 11. и 12. Закона о иновационој делатности („Службени гласник РС”, бр. 110/05, 18/20 и 55/13) бришу се подаци из Регистра иновационе делатности.

Члан 48.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим члана 42. чија се примена одлаже до обезбеђивања услова за успостављање регистра субјеката националног иновационог система, а најкасније до 31. децембра 2022. године.